

Grå fluesnapper *Muscicapa striata*

Spotted flycatcher

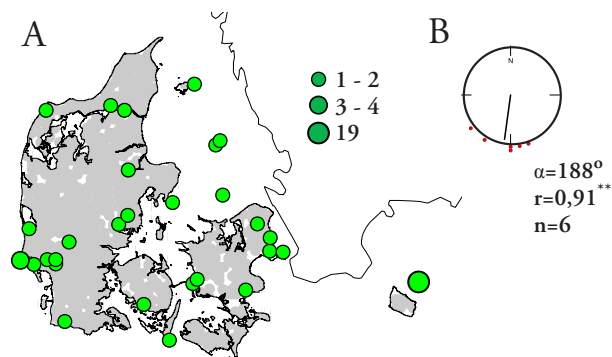
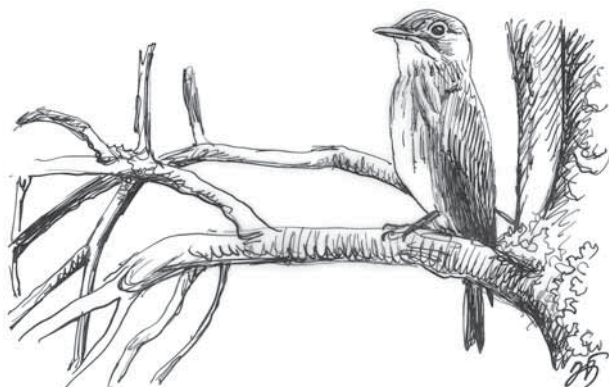

Fig. 2. A) Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt, samt artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing sites for birds later recovered, and breeding distribution (1993-96). B) Retning af direkte efterårstræk (aug-okt, >100 km). Direction of direct autumn migration (Aug-Dec, >100 km).

Grå fluesnapper yngler over hele Europa og i Nordafrika samt videre østpå til Baikalsøen. Arten overvintrer i Afrika syd for Sahara, hovedparten syd for Ækvator. Europæiske bestande har om efteråret en mere eller mindre stik sydlig trækretning, og trækket foregår over en bred front. Skandinaviske bestande (øst for ca. 12°Ø) flyver til det centrale Afrika over det centrale Middelhavsområde, og kun for vesteuropæiske bestande, vest for ca. 12°Ø, er der genfund i Vestafrika.

Føden består fortrinsvis af insekter. I modsætning til mange andre langdistance-trækkere opbygger grå fluesnapper ikke større fedtreserver før trækket. Arten opgives i hvert fald hovedsagelig til at trække om natten. Den findes udbredt over hele Danmark og er knyttet til åben, ældre skov, men findes også i haver. Den ses fra starten af maj til september. Trækgæster passerer primært i maj og august-september.

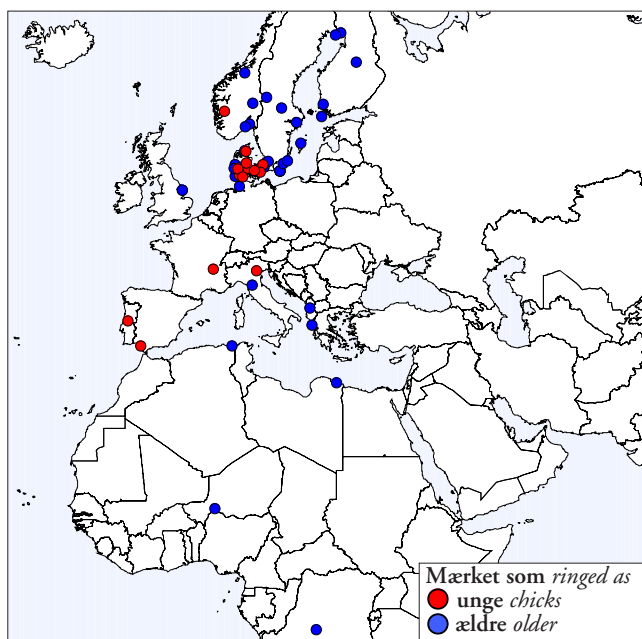

Fig. 1. Samtlige genfund af grå fluesnapper ringmærket i Danmark (n=53). All recoveries of spotted flycatcher ringed in Denmark (n=53).

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 16.381

Genmeldinger *Recoveries*

Antal genmeldinger *No. of recoveries* 53
 -heraf uden for Danmark *Recovered abroad* 33 (62%)
 Antal fugle *No. of individuals* 53
 -heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 14 (26%)
 Genmeldingsandel *Proportion recovered* 0,3%
 Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark
Ringed abroad and recovered in Denmark 12

Ekstremer *Extremes*

Højeste alder *Oldest bird* min. 5 år 3 mdr.
 Længste afst. *Longest dist.* DR Congo DR Congo 6.647 km
 Nordligst *Northernmost* Finland Finland (65° 44'N)
 Sydligst *Southernmost* DR Congo DR Congo (04° 17'S)
 Østligst *Easternmost* Finland Finland (26° 58'E)
 Vestligst *Westernmost* Portugal Portugal (08° 20'W)

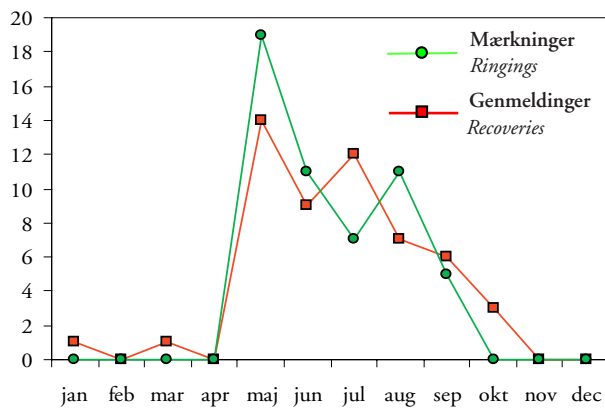

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af grå fluesnapper. Month of ringing and recovery for recovered spotted flycatcher.

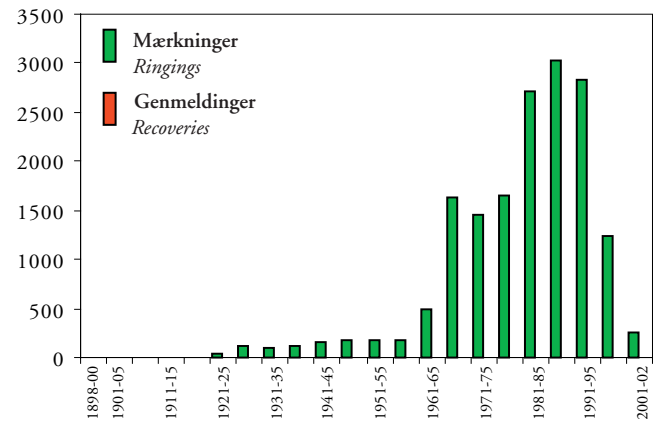

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for grå fluesnapper ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of spotted flycatcher ringed in Denmark.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark blev den første grå fluesnapper ringmærket i 1921, og i alt er det blevet til 16.381 mærkninger. Der blev mærket flest fugle i 1980'erne og første halvdel af 1990'erne (fig. 4). Ud over fugle mærket med Zoologisk Museums ringe er der mærket fugle med ringe fra Roskildefjordens Ringmærkningsstation (5), Odense Ringmærkestation (1) og Dansk Ornithologisk Central (919). Kun 53 af de mærkede fugle er genfundet, og arten har således en af de laveste genfundsandele (0.3 %). De genmeldte fugle er mærket fra maj til september (fig. 3). Fuglene er mærket over det meste af landet, flest på Christiansø (fig. 2A). I Danmark

er genfundet 12 grå fluesnapper ringmærket i udlandet.

Træk og overvintring

De dansk-mærkede grå fluesnapper stammer primært fra Skandinavien. I juni og juli ligger gennemsnitspositionerne i Midtsverige, men allerede i august er fuglene rykket mod syd, med gennemsnit i Danmark (fig. 6). Første genfund syd for Danmark er fra Norditalien 30. august, og i september/oktober ligger gennemsnitspositionerne i Middelhavsområdet. Trækket er i gennemsnit næsten stik syd (fig. 2B), men efterårs-genfundene i Middelhavsområdet er meget spredt, fra

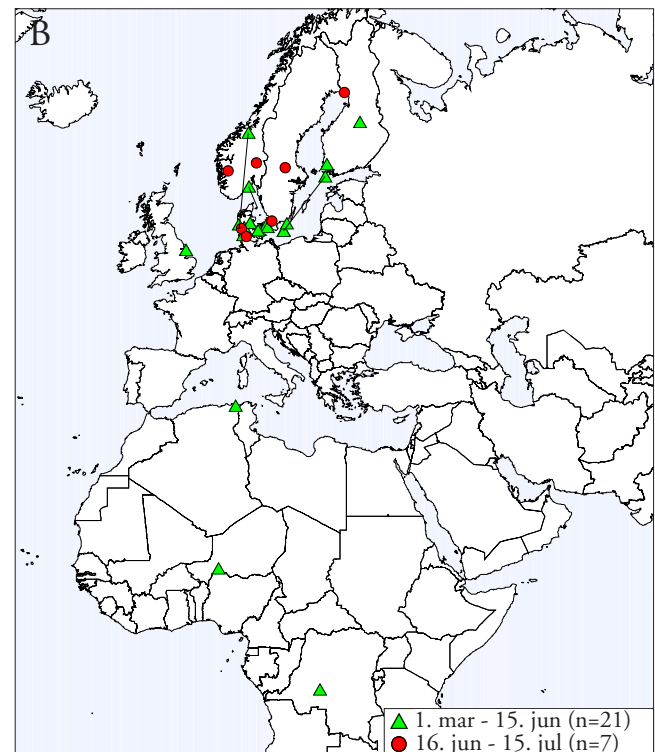
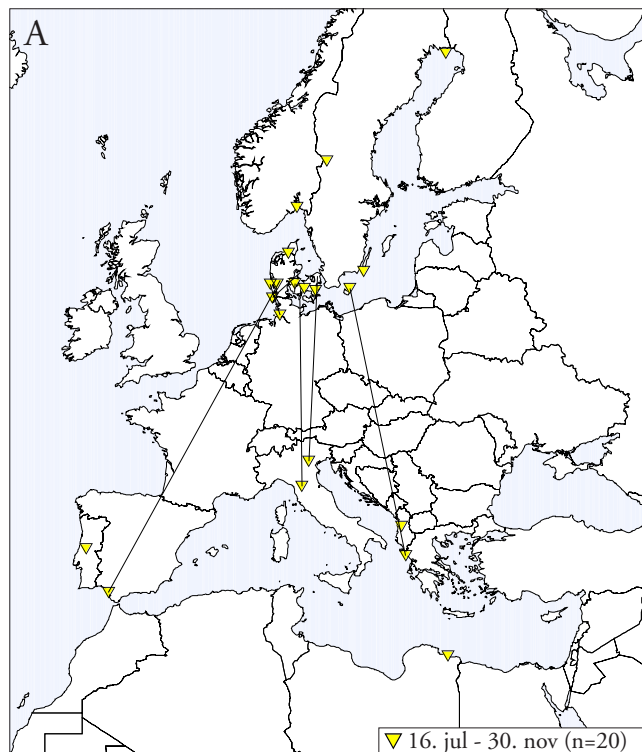

Fig. 5. Genmeldinger fra A) efterårsperioden og B) forårs- og sommerperioden af grå fluesnapper ringmærket i Danmark. Linjer angiver direkte træk. Recoveries during A) autumn and B) spring and summer of spotted flycatcher ringed in Denmark. Lines indicate direct migration

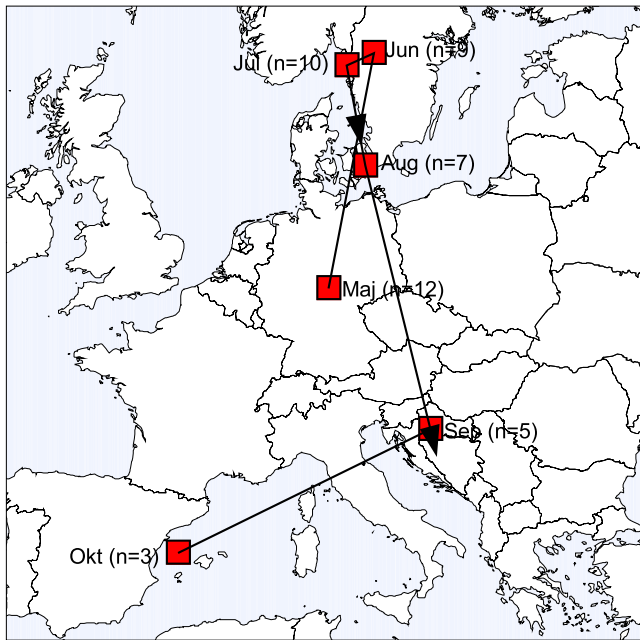

Fig. 6. Månedlige gennemsnitspositioner for grå fluesnapper ringmærket i Danmark. *Monthly mean positions for spotted flycatcher ringed in Denmark.*

Libyen i øst til Portugal i vest (fig. 5A). Trækdeleren mellem østlige og vestlige bestande ses også i det danske materiale, idet der er en tendens til at fugle mærket i Vestdanmark har en kurs vest for syd, mens fugle mærket i Østdanmark har en kurs øst for syd. Alle fem fugle genfundet mere end 150 km væk og mærket som redeunger i Danmark er fløjet i en vestlig retning (180-360°). Disse unger er mærket vest for 12°Ø, bortset fra en enkelt, som er mærket lige øst for; denne fugl fløj næsten stik syd (183°). Danske grå fluesnapper trækker i gennemsnit mere vestligt

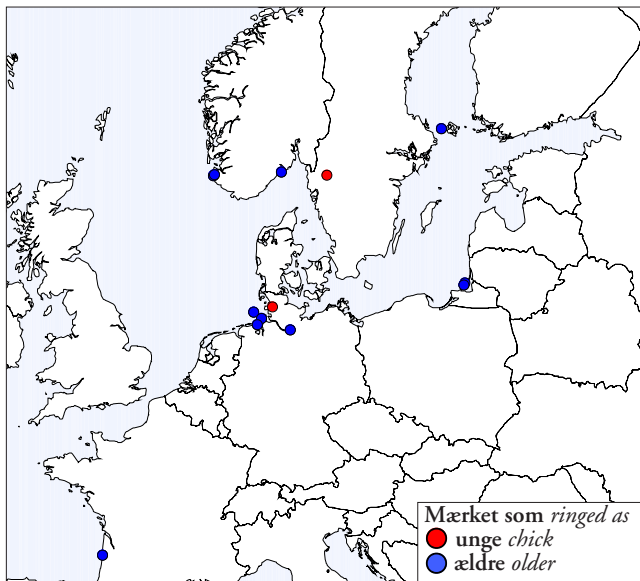

Fig. 7. Mærkningslokaliteter for grå fluesnapper ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=12). *Ringning sites for spotted flycatcher ringed abroad and recovered in Denmark (n=12).*

end fugle fra de øvrige skandinaviske lande (Fransson 1986). Hos de skandinaviske og finske fugle trækker ungfuglene desuden mere vestligt og ca. 2 uger senere end de gamle (Fransson 1986). Det danske materiale er for lille til at konstatere sådanne forskelle.

Der foreligger ingen fund fra vinterperioden. Ét fund, 25. marts DR Congo, kan dog gælde en fugl, der stadig var i vinterkvarteret. Det andet fund i Afrika syd for Sahara, 5. maj Niger, antyder, at forårstrækket starter sent. Kun en enkelt fugl herudover er genmeldt syd for Danmark under forårstrækket, 10. maj Algeriet. Ellers ligger forårsfundene i Danmark og Skandinavien (flest (10) i Danmark bortset fra to i Yorkshire, England). En hurtig fugl fløj 631 km på 2 dage (316 km/dag) fra Christiansø (25. maj) til Finland.

De udenlandsk mærkede fugle er fra Skandinavien og Nordvesttyskland (fig. 7). Derudover foreligger et genfund af en fugl mærket i Frankrig 14. september og genfundet sommeren efter på Fyn, samt af en fugl mærket på Rybachi 16. august og fundet næste forår i maj på Christiansø.

Genmeldings- og dødsårsager

28% af genmeldingerne skyldes aflæsninger foretaget af ringmærkere. For 21 af de 38 dødfundne fugle kendes genmeldingsårsagen ikke, mens syv er genmeldt i forbindelse med jagt, fem er omkommet i trafikken og tre kollideret med vinduer. Af de 13 dødfundne fugle ringmærket som redeunger eller ungfugle er kun 54% (7) fundet i deres første leveår. Den længstlevende fugl blev mindst 5 år og 3 mdr. Den blev mærket som mindst etårig 24. maj 1973 på Hjelm og skudt med slangebøsse 9. oktober 1977 nær Tirana, Albanien. En udenlandsk mærket fugl er genmeldt efter knap 6 år; fuglen blev mærket 7. august 1950 i Tyskland og genfundet i Danmark 4. juni 1956.

English summary

The spotted flycatcher is a common breeding bird in woodland in all parts of Denmark. It arrives at the breeding grounds in May and departs in August-September. Migrants pass through Denmark during May-June and August-October. In Denmark the first spotted flycatcher was ringed in 1921, with the greatest numbers ringed in the 1980s and first half of the 1990s. The recovered birds were ringed from May to September in many parts of the country, though most on Christiansø. The ringed spotted flycatchers were mainly of Scandinavian origin. The mean position is in central Sweden in June-July but in August this has moved to Denmark. The first recovery

south of Denmark was on 30 August in northern Italy. Most birds migrate due S, although the autumn recoveries from the Mediterranean are distributed from Portugal in the west to Libya in the east. Birds ringed in western Denmark have tended to migrate west of south and birds ringed in eastern Denmark east of south. All long-distance recoveries (>150 km) of birds ringed as chicks in Denmark were from a westerly direction. No birds have been recovered during winter; howe-

ver three have been recovered in Africa during spring – in DR Congo (25 March), Niger (5 May) and Algeria (10 May). Most of the spring recoveries are from Denmark. A fast bird flew from Chriatiansø to Finland (316 km/day) in late May. Twenty-eight per cent of the recoveries were controls of live birds. Of 38 dead birds, 21 were reported with an unknown cause of death, seven had been hunted, five killed in traffic and three had collided with windows.